

Мэнийн дэайымал кэниспизэг «Куобахчаанга бирээнньиктэр»

Попова Лена Семеновна, «Чуораанчык» 2-с кыра бөлөх иитээччитэ
МБДОУ 4 №-дээх “Айылгы” оҕо уһуяана

Тиэмэтэ: «Куобахчаанга бирээнньиктэр»

Дэайымал сыала:

Уерэтии: Агния Барто куобахчаан туһунан хоһоонун хатылааһын, оҕолор хоһоону кэпсииллэрин кэбулээһин, ыйытыларга эппиэттээһин, мэнийиигэ илиилэрин дьарыктааһын.

Сайыннары: тылы-өһү, өйү сайыннары, мэнийиигэ интэриэһи тарды.

Иитии: оҕолорго оонньуурдарын харыстыырга үөрэтии.

Туттар матырыйаал: куобах оонньуур, оҕолорго кердерер хартыына, пластилин, доска, салфетка, соттор, бирээнньик.

1. Дэайымал хаамыыта

Иитээччи: (илиитин кулгааҕар уураар.) Истэбит ким эрэ ытыыр?. Тула өттүн көрөн ылар, инчэйбит куобахчааны илиитигэр ылар.Көрүн эрэ, оҕолоор. Хайдаһый кини? (оҕолор эппиэттэрэ). Кини инчэйбит. Куобахчаан илибирээбит, тонмут. Куобахчаанга хайдах көмөлөһөбүт? Хайыахха нааданый? (оҕолор эппиэттэрэ). Мин билигин кинини сотторунан суулуом түргэнник куурдун диэн, ыалдыбатын туһугар. Истин эрэ хоһоону ааҕарбын уонна билиэхпит куобахчааммыт туох буолбутун.

2. Сүрүн чааһа:

Агния Барто хоһоонун ааҕы «Оонньуурдар» диэнтэн

Куобахчааны хаһаайката бырахпыт-

Куобахчаан ардах анныгар хаалбыт.

Скамейкаттан сатаан түспэтэх,

Ол иһин дэлби инчэйбит.

- Оҕолоор, көрүн эрэ миэхэ хартыына баар бу хоһоомутугар аналлаах. Кэпсээн эрэ миэхэ туох уруһуйдаммытый бу хартыынаҕа?

- Ким бырахпытый куобахчааны? (оҕолор эппиэттэрэ).

- Тоҕо куобахчаан илийбитий? (оҕолор эппиэттэрэ).

- Хантан, туохтан сатаан түспэтэҕий куобахчаан? (оҕолор эппиэттэрэ).

- Оҕолоор, оонньууру таһырдыа быраҕар үчүгэй дуо? (оҕолор эппиэттэрэ).

-Кыыс оҕо куобахчаанынан оонньоон баран ханна хаалларбытый? (Оҕолор эппиэттэрэ)

Иитээччи: Кырачаан куобахчаан хомойбут кыыс оҕоҕо, тоҕо диэтэргин кини куобахчааны быраһан барбыт. Куобахчаан дэлби тонмут. Кини илибириир. Куобахчааны ылахха уонна аыныахха, имэрийиэххэ. Кини наһаа учугэй уонна наһаа кыра. Оҕолоор, куобахчааммыт аыан баһарара буолуо дуо? Кини тугу себулуурый? (Оҕолор эппиэттэрэ). Отто бирээнньиги себулуурэ буолуо дуо? Билигин бийиги минньигэс да минньигэс бирээнньик астыахпыт.

3. Эти-сиини эрчийи

Кырачаан Куобахчаан,

Кулгаафынан хамсатар,

Манник, манник хамсатар, (ытыстарын төбөтүгэр тутар)

Кулгаафынан хамсатар

Манник, манник хамсатар,

Куобахчаан тонмут,

Атахтарын ириэрэр,

Тас, тас, тас, гынар (атахтарын таптайар)

Атахтарын ириэрэр.

Тас, тас, тас, гынар

Куобахчаан тонмут,

Ыстаналыан баҕарбыт, (куобахтыы икки атаҕар ыстаналыыр)

һоп, һор, һор.

Ыстаналыан баҕарбыт

һоп, һоп, һоп.

4. Куобахчаанна бирээнньик мэһийиитэ.

Иитээччи: (бирээнньиги кердерер)

- Оҕолоор, бирээнньиги көрүн эрэ. Хайдаһый кини? (төгүрүк). Хайдах оноруохха сөбүй бирээнньиги. Бастаан биьиги колобок курдук төгүрүтэбит. Онтон бирээнньик курдук онорорбутугар, биьиги бу төгүрүгү лэппэтэбит. (көрдөрөр хайдах онорорун). Көрүн эрэ хайдах сатанна? Миэхэ биир эрэ бирээнньик баар. Мин санаабар куобахчааммыт биир бирээнньиктэн тотуо суоҕа. Куобахчааммыт наһаа аччыктаабыт. Ким миэхэ элбэҕи онорорго көмөлөһүөй? (Оҕолор эппиэттрэ)

Иитээччи көрдөрбүтүн кэннэ оҕолор бэйэлэрэ онорон саҕалыылар. Уонна мэһийиигэ ыарырҕатар оҕолорго көмөлөһөн биэрэр. Бэлэм буолбут бирээнньиктэри оҕолор тэриэлкэҕэ уураллар уонна куобахчаанна биэрэллэр.

5. Түмүк.

-Оҕолоор, наһаа маладьыастаргыт!

- Уонна наһаа элбэх бирээнньик онорбуккут!

- Минньигэс баайы сыттаахтар!

- Куобахчааммытын аһатыахха! (Куобахчааны аһаталлар)

